

ACTUALITZACIÓ DE L'ESTAT DE LES POBLACIONS DE TAURONS DE MIDA MITJA I GRAN A LA COSTA BRAVA

Ignasi Nuez Rodríguez

Al llarg dels últims 50 anys, les poblacions d'un elevat nombre d'espècies de taurons han experimentat un fort declivi. No en va, en moltes espècies s'han documentat reduccions dràstiques de més del 95% en relació a la seva abundància. Aquest declivi, atribuït principalment a una sobreexplotació dels recursos pesquers juntament amb la captura d'espècies (majoritàriament accidental), ha portat a la protecció legal de diverses d'elles però, a data d'avui, l'escassetat de dades fiables impedeix l'adopció de mesures de conservació efectives.

Com la majoria de condriactis, els taurons es caracteritzen per una estratègia vital basada en una baixa taxa de creixement, una maduresa sexual tardana i també una baixa fecunditat. Per tant, tant el potencial reproductiu com la capacitat d'increment poblacional són baixos. Aquests trets encara els fan més sensibles a la sobrepesca que els peixos teleostis.

El Mar Mediterrani està considerat des de fa molt de temps una zona amb una alta diversitat d'elasmobranquis. Prova d'això ho tenim en antics manuscrits que es remunten a finals del segle XIX. En aquells manuscrits, es registren un gran nombre d'espècies de taurons; des de espècies més aviat rares, com *Dalatias licha*, *Oxynotus centrina*, *Odontaspis ferox*, *Carcharias taurus*, *Sphyrna zygaena*, *Cetorhinus maximus* o *Galeorhinus galeus* fins a altres espècies considerades abundants, com *Squalus squantina*, *Squalus acanthias*, *Isurus oxyrinchus*, *Alopias vulpinus*, *Prionace glauca*, *Mustelus mustelus*, *Mustelus asterias*, *Scylorhinus canicula*, *Scylorhinus stellaris* o *Hexanchus griseus*.

Malauradament, un nombre cada cop més gran d'estudis fets al Mediterrani demostren que, efectivament, moltes espècies de taurons es troben afectades per la sobrepesca en l'actualitat. En l'informe de la IUCN publicat al 2016, 39 de les 73 espècies avaluades de condriactis al Mediterrani es van considerar com a amenaçades regionalment, i precisament la sobrepesca va ser ressaltada com el principal responsable del declivi i les extincions locals. D'aquestes 39 espècies, 20 es trobaven críticament amenaçades i 11 es van incloure en la llista d'amenaçades. A més, el 35% del total d'espècies registrades no disposaven de prou informació com per ser

avaluades i per tant això vol dir que encara tenim una proporció d'espècies de condriactis al Mediterrani dels quals en desconeixem masses coses.

A Espanya, els estudis de taurons van començar a realitzar-se a finals del 1990 i principis de 2000 utilitzant les captures i desembarcaments com a font d'informació. La gran majoria d'aquells estudis comptaven amb informació provinent de la flota de palangre i es centraven en espècies pelàgiques, com la tintorera o el solraig i només uns pocs treballs estudiaven espècies de taurons de més profunditat. En aquests estudis amb espècies de fondària, a més, la gran majoria d'espècies capturades per les embarcacions eren de mides petites, deixant entreveure una possible disminució o fins i tot desaparició de les espècies de taurons de mida mitja i gran que apareixien en aquells manuscrits de finals del s.XIX.

En aquesta última dècada, nous estudis de taurons s'han dut a terme a Catalunya, centrats no tant en analitzar les captures sinó en l'estudi de les característiques morfològiques i ecològiques d'espècies sobretot de fondària i en molt menor mesura, pelàgiques. Tanmateix, aquests nous estudis no han cobert la totalitat de la costa catalana i no disposem encara de gaire informació relacionada amb l'abundància i l'estacionalitat tant dels taurons pelàgics com dels de fondària.

Aquesta manca de dades actualitzades, juntament amb la imprecisa i a vegades errònia classificació de les espècies a les llotges, són limitacions que afecten a la conservació de taurons tant al territori espanyol com al català, amb zones com la Costa Brava, al NE de Catalunya, on les poblacions de taurons es troben encara poc estudiades.

Aquest estudi ha tingut com a objectiu, precisament, actualitzar la informació que tenim sobre la presència de taurons de mida mitja i gran a la Costa Brava. Amb aquesta finalitat, 44 enquestes han estat realitzades a pescadors d'arrossegament i palangre dels ports pesquers de la Costa Brava entre octubre 2016 i novembre 2017. S'ha obtingut informació sobre abundància i diversitat, estacionalitat de captures accidentals, factors que influencien aquestes captures i percepció dels pescadors sobre la tendència poblacional de fins a 8 espècies; tintorera (*Prionace glauca*), solraig (*Isurus oxyrinchus*), guilla (*Alopias vulpinus*), agullat (*Squalus acanthias*), bocadolç (*Hexanchus griseus*), pelegrí (*Cetorhinus maximus*), mussola (*Mustelus mustelus*) i caçó (*Galeorhinus galeus*). Els resultats obtinguts mostren que, segons les impressions dels pescadors, la majoria de captures es concentren a la primavera i l'estiu, que la coincidència entre calador i distribució de la espècie representa el factor

que més influeix en la captura accidental (47,5%) i que la sobrepesca (27,5%) és el principal causant del declivi de les espècies protegides. A més, els pescadors consideren majoritàriament que les espècies estudiades es troben en declivi poblacional (47,5%).